

Nina Gagulić
Filozofski fakultet u Osijeku
Odsjek za povijest
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera

Intervju s profesoricom Petrom Plantosar

Petra Plantosar, rođena je 1997. godine u Osijeku, gdje s iznimnim uspjehom 2021. godine diplomirala Pedagogiju i Povijest. Tijekom studija bila je aktivna članica ISHA-e i autorica članaka u časopisu *Essehist*. Također je 2021. dobila nagradu za uspješnost studija po godinama i dekanovu nagradu, a 2024. godine dodijeljena joj je 1. nagrada Hrvatskog instituta za povijest – Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje na 12. natječaju „Nagrade za najbolji rad mladih povjesničara iz povijesti Slavonije, Srijema i Baranje“ za rad „Bosanska biskupija u računima izvanredne papinske desetine 1332.-1334. godine“. Od 2021. godine asistentica je na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Osijeku, a od 2022. godine je asistentica na Katedri povijesti Crkve i patrologije Odsjeka za filozofiju i povijest Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu. Njezina povijesna istraživanja usmjerena su na proučavanje srednjovjekovne povijesti donjeg međurječja Drave, Save i Dunava te svakodnevnica u srednjovjekovnoj Europi.

Možete li nam opisati Vaše područje povijesnog istraživanja?

Područje mog istraživačkog interesa je srednjovjekovna povijest, s posebnim naglaskom na povijest Crkve u razvijenom i kasnom srednjem vijeku na području donjeg međurječja Drave, Save i Dunava, odnosno današnje Slavonije i Srijema. Istraživanje ovog područja i razdoblja svakako podrazumijeva analizu institucionalnog razvoja crkvenih struktura, kao i odnosa crkvenih i svjetovnih vlasti. Međutim, crkvena povijest i povijest Crkve u srednjem vijeku ne mogu se promatrati izolirano, već je nužno povezivanje i s drugim područjima, uključujući političku, društvenu povijest, pa čak i topografiju.

Važan dio mojih interesa predstavlja i arhivska pedagogija, kojom se nastojim baviti još od preddiplomskog studija i volontiranja u Državnom arhivu u Osijeku. S obzirom na to da je moj drugi studij na preddiplomskoj i diplomskoj razini bio pedagogija, upravo se arhivska pedagogija pokazala kao iznimno zanimljivo područje koje omogućuje povezivanje povijesti i pedagogije. Arhivska pedagogija ima za cilj afirmirati arhiv kao mjesto učenja

prof. Petra Plantosar

i obrazovanja, kroz neposredan kontakt s arhivskim gradivom, čime se, još značajnije, potiče učenike na važnost očuvanja kulturno-povijesne baštine.

Što Vas je potaknulo da se bavite srednjovjekovnom poviješću?

Interes za povijest srednjeg vijeka postojao je još od osnovne i srednje škole, no dodatno se razvio tijekom preddiplomskog studija povijesti. Nakon slušanja kolegija *Slavonija i Srijem u srednjem vijeku*, uvidjela sam da me ta tema doista zanima, tako da sam počela dodatno istraživati te čitati knjige i radove vezane uz povijest ovog područja u srednjovjekovnom razdoblju. Iz tog interesa proizašle su teme mog završnog i diplomskog rada, pri čemu zahvaljujem izv. prof. dr. sc. Denisu Njariju i doc. dr. sc. Danijelu Jelašu na mentorstvu i svim savjetima vezanim

uz istraživanje ovih tema. Iz svega navedenog razvilo se moje zanimanje i motivacija za nastavak studija, odnosno upisivanje doktorskog studija s temom iz crkvene povijesti srednjovjekovnog donjeg međurječja Drave, Save i Dunava.

Poznato je da se bavite povijesti srednjovjekovne Slavonije. Koji su neki od izazova s kojima se susrećete u svojem istraživanju?

Kada govorimo o razdoblju donjeg međurječja Drave, Save i Dunava svakako je nužno poznavanje jezika, prije svega latinskog, koji je glavni jezik pisane komunikacije u srednjem vijeku, zatim mađarskog i njemačkog jezika, s obzirom na povijesne okolnosti na ovim prostorima. Pritom je potrebno poznavati i latinsku paleografiju, razumjeti kontekst nastanka izvora i slično. Izazov je znati i pronaći izvore koji se tiču srednjovjekovne povijesti ovih područja, oni se najčešće nalaze u arhivima u Republici Mađarskoj. Olakotna okolnost je što je velika većina njih digitalizirana i dostupna preko web-stranice *Hungaricana*, dio izvora je i objavljen i slično. Također, što se tiče crkvene povijesti ovih područja u srednjem vijeku značajan dio njih dostupan je u Vatikanskom apostolskom arhivu, koji ima dostavlja digitalne preslike izvora, no potrebno je znati signature izvora. U ovakvim istraživanjima, svakako je potrebna kontekstualizacija nastanka izvora, što podrazumijeva čitanje znanstvene i stručne literature.

Trenutno ste doktorandica na poslijediplomskom studiju Predmoderne povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Možete li s nama podijeliti neka od iskustava na doktorskome studiju?

Tako je, Poslijediplomski doktorski studij Predmoderne povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu upisala sam 2021. godine, neposredno po završetku diplomskog studija. Tijekom doktorskog studija imala sam priliku slušati niz kolegija usmjerenih na specifične i tematski usko profilirane sadržaje, što mi je omogućilo dodatno produbljivanje znanja i oblikovanja metodoloških pristupa u radu. Studij obuhvaća i sudjelovanje na okruglim stolovima, što predstavlja vrijednu platformu za raspravu među profesorima i doktorandima. Posebno korisnim pokazale su se i doktorske radionice na kojima predstavljamo tijekom vlastitog istraživanja te kroz povratne informacije profesora i kolega imamo priliku dodatno usmjeriti svoj rad. Tema mog doktorskog rada je vezana uz srednjovjekovnu crkvenu povijest donjeg međurječja,

a mentor mi je doc. dr. sc. Danijel Jelaš, čije mi vodstvo predstavlja dragocjenu podršku u razradi i realizaciji doktorskog rada.

Asistentica ste na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Osijeku, ali i na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu. Je li Vaš rad na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu povezan s poviješću?

Asistentica sam na Katedri povijesti Crkve i patrologije Odsjeka za filozofiju i povijest Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu. U okviru nastavnih obaveza sudjelujem u izvođenju nekoliko kolegija koji se bave poviješću Crkve. Fakultet djeluje u neposrednoj blizini Nadbiskupijskog arhiva i Središnje nadbiskupijske i fakultetske knjižnice, što predstavlja važan resurs za znanstveni i nastavnički rad. Iako Nadbiskupijski arhiv primarno čuva građu iz razdoblja od 18. stoljeća nadalje, pristup tom arhivskom gradivu, potaknuo je istraživanje i za povijest Crkve na području današnje Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Također ste i autorica na *Povcastu* gdje najčešće objavljujete članke vezane uz srednjovjekovnu povijest. Smatrate li da je popularizacija srednjega vijeka važna?

Iako zbog različitih obaveza više nisam u mogućnosti aktivno sudjelovati kao autorica na *Povcastu*, iskustvo pisanja za platformu bilo mi je iznimno vrijedno, kako u smislu vježbanja pisanja, tako i u popularizaciji povijesti. *Povcast* se kao projekt pokazao kao izuzetno korisna i dinamična platforma za približavanje povijesnih tema široj publici, ne samo akademskoj zajednici, već i svim zainteresiranima. S obzirom da sam za *Povcast* počela pisati još na diplomskom studiju, potičem svakako i studente da se jave Uredništvu, pišu i surađuju s kolegama. Vjerujem da ovakvi oblici pridonose ne samo popularizaciji povijesti općenito, nego i razvoju kritičkog odnosa prema povijesnim narativima i temama, uključujući i njihovu primjenu u odgojno-obrazovnom kontekstu.

Približavamo se kraju ovoga intervjua. Imate li neki savjet za mlade povjesničare koji se žele baviti predmodernom poviješću?

S obzirom da sam i sama mlada povjesničarka, koja ima još štošta za naučiti, mogu samo reći da se trebamo usavršavati se na različite načine, čitati literaturu i biti ustrajni.